

MAGNEETTI

NYKYTAITEEN JA MEDIAKULTTUURIN KESKUS ROVANIEMELLE

23.4.2005

Minna Rainio
Jetta Huttunen
Mark Roberts

*Magneettinen pohjoinen houkuttelee ja kutsuu puoleensa.
Magneetti sitoo ihmiset pohjoiseen.*

HANKESUUNNITELMA

Hankkeen lähtökohdat

Magneetti on hanke, jonka tavoitteena on perustaa nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus Rovaniemelle. *Magneetti* lisää media-alan ammattilaisten mahdollisuuksia toimia alueella. Sen tavoitteena on edistää pohjoisten taiteentekijöiden kansainvälistä kanssakäymistä ja luoda aktiivinen nykytaiteen ja mediakulttuurin toimijoiden verkosto Lappiin ja Barentsin alueelle. *Magneetti* tarjoaa tilan erilaisten nykytaiteen ja mediakulttuurin tapahtumien järjestämiselle, toiminnallisen olohuoneen kulttuurinkuluttajille ja kohtaustilan taiteilijoille.

Rovaniemellä on edellytykset kansainväliseksi kulttuurikaupungiksi. Rovaniemi on Lapin pääkaupunki, yliopistokaupunki ja alueella on Helsingin lisäksi Suomen ainoa taidekorkeakoulu. Pohjoisen eksotiikka, yliopisto (taidekorkeakoulu) ja kaupunkimainen elämäntapa luovat pohjan aktiivisen ja kansainvälisen nykytaiteen yhteisön syntymiseen alueelle. Nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus *Magneetti* nostaa Rovaniemen eurooppalaisten kulttuurikaupunkien joukkoon.

Vaikka *Magneetin* keskus on Rovaniemellä, sen vetovoima ulottuu koko Lapin alueelle. Lapissa on aktiivinen nykytaidetta ja mediakulttuuria kuluttava yleisö, joka liikkuu sujuvasti kaupungista toiseen. Näin *Magneetti* kerää väkeä tapahtumiinsa Oulua, Kajaania, Kemi-Torniota ja Inaria myöten. Turisteille *Magneetti* tarjoaa uudenlaisen näkökulman pohjoiseen eksotiikkaan.

Lapin läänissä voi opiskella media-alaa ammatilliselta keskiasteelta yliopistotasolle (Kemi-Tornio amk, Ramk, Rovaniemi-opisto, Lapin yliopisto). Alueella toimii useita media-alan oppilaitoksia, joista valmistuu monipuolisia kulttuurialan ammattilaisia. Suuri osa näistä opiskelijoista muuttaa valmistuttuaan Etelä-Suomeen parempien työmahdollisuuksien ja vireän kulttuurielämän ääreen. *Magneetti* haluaa olemassaolollaan padota muuttoliikkeen voimaa ja jopa muuttaa sen suuntaa.

Suomalainen nykytaide- ja mediakulttuuri on keskittynyt voimakkaasti Etelä-Suomeen ja Helsinkiin. Nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus *Magneetti* haastaa stereotypiat pohjoisesta ja periferiasta luomalla Rovaniemelle aktiivisen ja urbaanin

kulttuurielämän keskuksen. *Magneetti* purkaa omalta osaltaan myyttisiä ja kliseisiä käsityksiä pohjoisesta ja pohjoisen taiteesta luomalla jalansijaa ja näkyvyyttä kansainväliselle nykytaiteelle ja mediakulttuurille Pohjois-Suomessa. Samalla se lisää Rovaniemen näkyvyyttä kansainvälisen nykytaiteen ja mediakulttuurin kentällä.

Kansainvälisissä tutkimuksissa on todettu kulttuurikeskusten toiminnan aktivoivan pieniä luovan toimialan yrityksiä ja kiihdyttävän niiden liiketoimintaa. Pienyrityssektori imee voimansa paikallisesta kulttuurista ja verkostoituu joustavasti myös muiden toimijoiden kanssa. Luovat rajapinnat toimijoiden välillä edistävät sisältötuotannon ja kulttuurisektorin vuorovaikutusta. Kulttuuri-, elämys- ja matkailuteollisuuden nouseminen paikallispolitiikan keskiöön, kaupunkien voimavaraksi on toteutunut nimenomaan Euroopan reuna-alueilla, periferioissa. Nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus *Magneetti* toimii toteutuessaan sateenvarjo-organisaationa, jonka alla uudet media-alan yritykset ja innovaatiot voivat kehittyä.

Toimenpiteet

Magneetti kokoaa yhteen maakunnan monipuolisen mediakulttuurin ja taiteen osaamisen ja luo rakenteen, joka vahvistaa ja ylläpitää sitä. Nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus kutoo aktiivisesti media-alan toimijoiden verkostoa ja tarjoaa toiminnalle kansainvälistä näkyvyyttä.

Toteutuessaan *Magneetti* on pohjoisten tekijöiden oma organisaatio, jonka puitteissa toteuttaa projektejaan. Fasiliteettien (kuvaus- ja editointikalusto) tarjoaminen media-alan tuotantoyhtiöille ja yksityisille tekijöille takaa tekijöille mahdollisuuden työskennellä alueella myös tulevaisuudessa. Toinen Suomi –hanke on todistanut, että Lapista löytyy osaajia ja tekijöitä audiovisuaalisen mediakulttuurin kentälle. Kehityshankkeiden nostattama aktiivisuuden ja optimismin ilmapiiri tekijöiden keskuudessa on juuri se ympäristö, jossa *Magneetti* toimii. *Magneetti* tarjoaa pysyvät puitteet lyhytaikaisten projektien synnyttämille verkostoille ja niiden toiminnan jatkumiselle myös projektien päätyttyä.

Nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus *Magneetti* tulee toimimaan yhteistyössä jo olemassa olevien paikallisten ja alueellisten kulttuurialan toimijoiden kanssa. Sitä on

esitetty *Rovaniemi Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2011*-hankkeen osahankkeeksi. *Magneetin* toimintaa rakennetaan jo suunnitteluvaiheessa yhdessä Rovaniemen kaupungin kulttuuritoimen, Rovaniemen taidemuseon, Lapin yliopiston, Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun, Lapin taidetoimikunnan ja paikallisten tuotantoyhtiöiden kanssa.

Magneetin kulttuuritarjonta ja toimintamahdollisuudet on suunnattu koko Lapin ja Pohjois-Kalotin alueelle. *Magneetin* toiminta ja kulttuuripoliittiset tavoitteet suunnataan niin, että ne tukevat alueen muuta matkailuun, elämysteollisuuteen ja pohjoisen kulttuuriteollisuuden kehittämiseen tähtäävää toimintaa (mm. Elämysteollisuuden osaamiskeskus, Santa's Technology Park).

Toiminta

Tutkimusten mukaan kaupungin kulttuuritarjonta vaikuttaa merkittävästi asukkaiden viihtymiseen ja muuttopäätöksiin.

Magneetti on toteutuessaan kulttuuritalo, jonka tiloissa on näyttelytilat mediataiteelle, esitystilat musiikille ja videoille, studio- ja työskentelytiloja taiteilijoille sekä kulttuuri- ja media-alan yrityksille, taiteilijaresidenssi-huoneistoja ja kahvila-baari. Tiloissa järjestetään näyttelyitä, festivaaleja, seminaareja ja työpajoja; vierailevien taiteilijoiden luentoja, työpajoja ja esityksiä lapsille ja koululuokille sekä muille kiinnostuneille.

Magneetin tavoitteena on korkeatasoisen, haasteellisen nykyaiteen ja mediakulttuurin esittäminen ja kehittäminen, kansainvälisyys ja ammattimaisuus. Näyttelytoiminta profiloituu selkeästi nyky- ja mediataiteeseen (valokuva, videotaide, äänitaide, interaktiiviset installaatiot, videopelikulttuuri, verkkotaide, kokeellinen elokuva, animaatio yms.). Kansainvälisten residenssitaiteilijoiden näyttelyt ovat tärkeä osa toimintaa.

Magneetti tarjoaa puitteet jo olemassa olevien media-alan festivaalien ja muiden tapahtumien järjestämiselle (FF, Kaiku, Polar Circuit). *Magneetti* tulee tuottamaan

omia nyky- ja mediataiteen tapahtumia sekä toimimaan suurempien yhteistyössä toteutettavien kulttuurihankkeiden koordinaattorina.

Tavoitteet

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa (suunnitteluvaihe) kartoitetaan nykytaiteen ja mediakulttuurin keskuksen toiminnan edellytykset alueella ja ryhdytään toimenpiteisiin media-alan toimijoiden verkoston rakentamiseksi (kts. ”Suunnitteluvaiheen tavoitteet”).

Suunnitteluvaihe pohjustaa hankkeen tulevaisuutta, sitouttaa osallistujat nykytaiteen ja mediakulttuurin keskuksen toimintaan ja tekee maakunnan tietoiseksi *Magneetin* vetovoimasta. *Magneetti* vahvistaa pohjoisen kulttuurista infrastruktuuria luomalla jo olemassa olevien kulttuuritoimijoiden rinnalle ja keskuuteen uuden navan. Se nostaa alueen kulttuurista profiilia vetämällä puoleensa taiteilijoita ja kulttuurialan toimijoita. *Magneetti* edistää opiskelijoiden kiinnittymistä taidemaailmaan ja tekee ajatuksesta asettua pysyvästi pohjoiseen houkuttelevan vaihtoehdon. Nykytaiteen ja mediakulttuurin keskuksella on työllistävä ja aktivoiva vaikutus Rovaniemen ja pohjoisen kulttuurielämään.

Magneetti liittää Rovaniemen osaksi eurooppalaista nykytaiteen ja mediakulttuurin kenttää luomalla kontakteja muualle Eurooppaan kansainvälisen yhteistyön, näyttelytoiminnan, taiteilijavierailuiden ja taiteilijaresidenssien kautta. Nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus vahvistaa alueen kulttuurista identiteettiä ja lisää kansainvälistä vuorovaikutusta kulttuurialan toimijoiden kesken. Samalla *Magneetin* toiminta lisää opiskelijoiden mahdollisuuksia jäädä Pohjois-Suomeen valmistumisen jälkeen.

SUUNNITTELUVAIHEEN TAVOITTEET

Nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus *Magneetin* suunnitteluvaiheen (2005-2006) tavoitteita ovat:

1. Kutsuseminaarin järjestäminen hankkeessa mukana oleville tahoille ja yleisölle.

Seminaarin tarkoitus on tiedottaa hankkeesta paikallisille toimijoille ja yleisölle, esitellä vastaavien hankkeiden toimintaa Suomessa ja ulkomailla ja keskustella hankkeen toteuttamisesta Rovaniemelle. Seminaarissa kuullaan asiantuntijoiden, kulttuurikentän toimijoiden ja taiteilijoiden puheenvuoroja. Seminaarin päätteeksi järjestetään paneelikeskustelu.

2. Rahoitussuunnitelman laatiminen.

Rahoitusyhteistyön luominen paikallisten ja kansainvälisten rahoittajien kanssa (EU-rahoitus, Rovaniemen kaupunki, Lapin liitto, Lapin lääninhallitus, Nordisk Kulturfond, Opetusministeriö, Taiteen keskustoimikunta, Suomen/Lapin kulttuurirahastot).

3. Toimitilojen kartoitus ja hankkiminen.

Pienteollisuustalo-kiinteistön käyttömahdollisuudet selvitetään. Taidemuseon laajennusosan käyttömahdollisuudet selvitetään.

4. Magneetti ry:n toiminnan aloittaminen

Pohjoinen mediakulttuuriyhdistys Magneetin jäsenten hankkiminen, toiminnan aktivoiminen ja siitä tiedottaminen.

5. Toimintasuunnitelman laatiminen vuosille 2006-2011.

Toiminnan tarkentaminen ja suunnitteleminen, haastattelututkimuksen tekeminen paikallisten kulttuuri- ja taidealan toimijoiden ja opiskelijoiden keskuudessa.

6. Yhteistyöverkoston luominen.

Verkottuminen alueen sisällä (Suomi, Pohjois-Suomi ja Barentsin alue) ja kansainvälisesti. Liittyminen kansainvälisiin taide- ja media-alan verkostoihin.

SUUNNITTELIJAT JA YHDISTYS

Toiminnan ensimmäisessä vaiheessa *Magneettia* suunnittelee kolme henkilöä. Mark Roberts, Minna Rainio ja Jetta Huttunen muodostavat Magneetti-työryhmän, joka yhdessä suunnittelee ja toteuttaa *Magneetin* ensimmäisen vaiheen.

18.1.2005 on perustettu Pohjoinen Mediakulttuuriyhdistys Magneetti.

”Yhdistyksen tarkoituksena on edistää pohjoisten taiteentekijöiden kansainvälistä kanssakäymistä ja luoda aktiivinen nykytaiteen toimijoiden verkosto Lappiin ja Barentsin alueelle. Toiminnan tavoitteena on perustaa nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus Rovaniemelle. Toteutuessaan nykytaiteen ja mediakulttuurin keskus tulee tarjomaan tilan erilaisten nykytaiteen tapahtumien järjestämiselle ja kohtaupaikan mediataiteilijoille Lapissa.”

Yhdistyksen jäseniksi ovat liittyneet Minna Rainio (yhdistyksen puheenjohtaja), Mark Roberts (sihteeri), Jetta Huttunen (varapuheenjohtaja), elokuvasihteeri Anna Häkkinen, äänisuunnittelija Vesa Tuisku ja lehtori Tomi Knuutila Lapin yliopistosta.

Minna Rainio:	040 7215215	minna.rainio@magneetti.org
Mark Roberts:	040 7580433	mark.roberts@magneetti.org
Jetta Huttunen:	050 3077902	jetta.huttunen@magneetti.org